

Dosarul nr. 2ra-1245/23
2-22034416-01-2ra-11102023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. C. Ursachi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, V. Mihaila, A. Braga)

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de Instituția Medico Sanitară Publică „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Viorica Dănilă împotriva Instituției Medico Sanitare Publice „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” cu privire la anularea ordinului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecare a cauzei,

împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Instituția Medico Sanitară Publică „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” și a fost menținută hotărârea din 03 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La data de 11 martie 2022, Viorica Dănilă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico Sanitare Publice „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” cu privire la anularea ordinului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecare a cauzei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, potrivit ordinului IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” nr. 35-p/u din 17 ianuarie 2022, i-a fost aplicată mustrare aspră, pentru încălcarea disciplinei de muncă și executorie manifestată prin samavolnicia deciziilor luate cu referire la acordarea asistenței medicale specializate în staționar și AMSA, și depășirea atribuțiilor de serviciu.

A comunicat că, temei pentru aplicarea sancțiunii a servit efectuarea controlului preventiv de monitorizare și asigurare a respectării disciplinei muncii la 03 ianuarie

2021 ora 15:15 în secția boli infecțioase nr. 2, iar în urma controlului s-a constatat că salariată Viorica Dănilă - medic urolog, nu era prezentă la locul de muncă susmenționat.

Consideră că, ordinul nr. 35-p/u din 17 ianuarie 2022, cu privire la aplicarea sancțiunilor disciplinare, emis de către directorul IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” - Igor Curov, este ilegal și pasibil anulării, deoarece ordinul contestat reprezintă pedeapsa nu pentru încălcarea disciplinei de muncă din partea reclamantei, dar are ca scop hărțuirea reclamantei la locul de muncă și periclitarea activității profesionale în calitate de medic urolog în cadrul spitalului clinic.

A susținut Viorica Dănilă că, ordinul nr. 35-p/u din 17 ianuarie 2022 a fost emis în rezultatul conflictului de muncă apărut între medicul-șef al spitalului dl. Igor Curov și reclamanta Viorica Dănilă, bazat pe divergența de opinii în tratamentul aplicat unei paciente.

În cadrul acestui conflict, începând cu 22 octombrie 2021, a adresat mai multe plângeri atât administrației IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății”, Ministerului Sănătății, cât și Inspecției muncii, Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității privind acțiunile ilegale și de intimidare ale directorului spitalului Igor Curov.

A indicat că, la data de 03 noiembrie 2021, ora 14:34 a făcut cunoștință cu ordinul nr. 325-p din 03 noiembrie 2021, cu privire la schimbarea temporară a locului de muncă, emis de către medicul-șef al Spitalului clinic al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale dl. Igor Curov, prin care i-a fost schimbat temporar de la 03 noiembrie 2021 până la 03 decembrie 2021, locul de muncă din Secția boli infecțioase nr. 2 în Asistență medicală specializată de ambulatoriu (AMSA).

Ulterior, la 02 decembrie 2021, reclamanta a făcut cunoștință cu ordinul nr. 458-p din 02 decembrie 2021, cu privire la schimbarea temporară a locului de muncă, prin care i s-a schimbat temporar de la 03 decembrie 2021 până la 02 ianuarie 2022, locul de muncă din Secția boli infecțioase nr. 2 în subdiviziunea Asistență medicală specializată de ambulatoriu (AMSA) pentru asigurarea asistenței medicale acordate populației, deservirii și trierii pacienților cu afecțiuni urologice.

A menționat că, nu există nici o motivație plauzibilă privind necesitatea schimbării temporare a locului de muncă a doua lună consecutiv și reprezintă în sine o pedeapsă pentru conflictul de muncă apărut, iar acest fapt explică de ce a fost efectuat controlul preventiv și de ce a fost constatat că Viorica Dănilă - medic urolog, nu s-a aflat în incinta Spitalului clinic, dar în cadrul Asistenței medicale specializate de ambulatoriu (AMSA), unde a fost delegată pentru 30 zile, care în esență reprezintă aceeași unitate de muncă.

La fel, a susținut că, aflarea reclamantei Dănilă Viorica în cadrul unității de Asistență medicală specializate de ambulatoriu (AMSA) a fost motivată prin finalizarea procedurilor medicale la 03 ianuarie 2022, în privința consultării pacienților care nu puteau fi amânați, precum și lipsa din cauza menționată supra a reclamantei Viorica

Dănilă - medic urolog, în Secția boli infecțioase nr. 2, nu a cauzat careva perturbații activității instituției medico-sanitare publice.

A relevat că, Administrația IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății”, la emiterea ordinului contestat, nu a ținut cont de prevederile art. 206, alin. (5) din Codul muncii, potrivit căruia la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul trebuie să țină cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective. Acesta fiind al doilea ordin cu privire la sancționare în aceeași lună, comparativ cu o perioadă anterioară când nu a avut nici-o sancțiune disciplinară. Or, în cazul descris supra, nu a existat careva abatere propriu-zisă, au existat circumstanțe obiective ce au generat comportamentul reclamantei Viorica Dănilă și nu a existat prejudiciu cauzat instituției.

Totodată, a menționat că, potrivit art. 327 alin. (1) din Codul muncii, partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul) care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligațiilor sale de muncă, un prejudiciu material și/sau moral celeilalte părți repară acest prejudiciu conform prevederilor prezentului cod și altor acte normative.

În consecință, reclamantei i-a fost cauzat un prejudiciu moral prin lezarea reputației profesionale și suferințe psihice în rezultatul conflictului apărut pe care-l estimează, în mărime de 50 000 de lei.

Reclamanta a solicitat anularea ordinului nr. 35-p/u din 17 ianuarie 2022, cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, emis de către directorul IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” și încasarea din contul pârâtului IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății”, în beneficiul reclamantei Viorica Dănilă prejudiciul moral, în mărime de 50 000 de lei și a cheltuielilor de judecată și asistență juridică suportate.

Prin hotărârea din 03 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea și s-a anulat ordinul nr. 35-p/u din 17 ianuarie 2022 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare”, fiind emis ca ilegal. S-a încasat de la IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” în beneficiul Vioricăi Dănilă cu titlu de prejudiciu moral suma de 5 000 de lei și suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest pretențiile cu privire la încasarea prejudiciu moral în sumă de 45 000 de lei, s-au respins ca neîntemeiate.

La data de 08 iunie 2022 IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății”, a declarat apel nemotivat, iar la data de 09 decembrie 2022 a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 03 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă integral ca neîntemeiată.

Prin decizia din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” și a fost menținută hotărârea din 03 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La data de 15 august 2023, IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății”, a declarat recurs împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, repunerea în termenul de contestare cu recurs a

prezentei cauze, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului s-a invocat că hotărârile instanței de fond și apel sunt ilegale și neîntemeiate, emise cu încălcarea normelor materiale și procesuale. Totodată, a solicitat repunerea în termenul de contestare cu recurs a prezentei cauze pe motivul aflării peste hotarele țării a reprezentantului recurente.

Examinând admisibilitatea recursului, Completul Curții Supreme de Justiție constată că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din materialele dosarului rezultă că prin hotărârea din 03 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea și s-a anulat ordinul nr. 35-p/u din 17 ianuarie 2022 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare”, fiind emis ca ilegal. S-a încasat de la IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” în beneficiul Vioricăi Dănilă cu titlu de prejudiciu moral suma de 5 000 de lei și suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest pretențiile cu privire la încasarea prejudiciu moral în sumă de 45 000 de lei, s-au respins ca neîntemeiate (f.d. 91, 95-101).

Prin decizia din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” și a fost menținută hotărârea din 03 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (f.d. 144, 145-154).

Copia deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2023 a fost expediată la 06 iunie 2023 în adresa recurente IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” la adresa electronică scms@ms.md, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d.155).

Completul de judecată subliniază că, prin intermediul aceleiași adrese electronice scms@ms.md, recurente IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății”, i-au fost expediate de către Curtea de Apel Chișinău citații, încheierea de a nu da curs cererii de apel din 29 noiembrie 2022, referința Vioricăi Dănilă (f.d. 107, 118, 123, 132), fapt ce prezumă autenticitatea acesteia și disponibilitatea de a fi utilizată pentru corespondență, reieșind din prevederile art. 100 alin. 11 din Codul de procedură civilă.

Prin prisma prevederilor art. 100 alin. (1) coroborat cu art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, rezultă că comunicarea eficientă a hotărârii judecătorești poate fi efectuată prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act, inclusiv

prin publicarea acesteia pe pagina web a instanței judecătorești.

Completul de judecată mai constată că, la 29 mai 2023, decizia din 22 martie 2023 a fost publicată și pe pagina web a Curții de Apel Chișinău, astfel fiind expusă public, fiind opozabilă atât părților, participanților la proces, cât și publicului larg.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul de judecată menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termeni, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Sub acest aspect, Completul constată că nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus, anume că decizia din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 06 iunie 2023 recurentei IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății”, prin intermediul poștei electronice, cât și a fost publicată pe portalul unic al instanțelor de judecată la data de 29 mai 2023.

Cu toate acestea, IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății”, a declarat recursul împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, la 15 august 2023, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, ceea ce condiționează declararea recursului ca inadmisibil.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, deși recurenta IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” a solicitat repunerea recursului în termenul de declarare, aceasta nu poate fi avută în vedere dat fiind faptul că potrivit art. 434 alin. (2) CPC, termenul de 2 luni de declarare a recursului este unul de decădere și nu poate fi restabilit.

Având în vedere cele menționate supra, Completul constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 07 iunie 2023, ziua imediat următoare expedierii actului judecătoresc în adresa părților la proces prin intermediul poștei electronice, necâtând la faptul că data publicării deciziei instanței de apel pe portalul unic al instanței a fost la data de 29 mai 2023, și a expirat la data de 07 august 2023, inclusiv. Însă, recursul a fost depus de IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății”, abia la 15 august 2023 (f.d. 159-166).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că, exigențele cuprinse în art. 434 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării

recursului, prevăd că omiterea intervalului sus-menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere probele din dosar, instanța de recurs subliniază că instanța de apel a comunicat în mod eficient decizia contestată, iar partea recurentă urma să depună diligența de a respecta termenul de declarare a recursului, ceea ce la caz nu s-a respectat, astfel că recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

În acest context, Completul menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Folosirea cu bună-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Completul menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), la caz contestarea la timp a actului judecătoresc.

Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 22 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, depusă de IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății”, la 15 august 2023, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Completul de judecată reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, se reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs Ucraina din 3 aprilie 2008, unde se notează că deși în prezenta cauză nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și

irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

La fel, este relevantă practica Curții Europene (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care a fost reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Completul ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de IMSP „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății”.

În conformitate cu art. 433 lit. b), în vigoare la data declarării recursului, și art. 270, 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Instituția Medico Sanitară Publică „Spitalul Clinic al Ministerului Sănătății” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi